

залѣзваше, и синкавъ полумракъ пристѣпяше отъ изтокъ.

Единъ младъ монахъ съ голѣми, горящи черни очи и добре оформена брадичка, бавно премина каменния дворъ и влѣзе въ гробищата. Той отскоро бѣ дошелъ въ Хилендаръ, още не бѣше свикналь съ монаситѣ-гърци, които присмѣхулно го гледаха, и предпочиташе да прекарва свободнитѣ си отъ работа, четене и молитва часове въ усамотението на града на мъртвитѣ. Монахътъ познаваше всички почти надписи по мраморнитѣ плочи на гробоветѣ. Тази привечеръ, обаче, той не се зачете въ тѣхъ, а продължи къмъ най-отдалечения край, кждето имаше стара каменна кула. Преди нѣколко дни бѣ му се сторило, че отъ подземието на кулата дочу нѣкаква черковна пѣсенъ. Сега искаше да види, дали не се е излъгалъ слухътъ му.

Сдрачкавината бѣше се сгжстила, сливаше се съ дългитѣ сѣнки на кипариситѣ и край кулата ставаше още по-мрачно и зловещо.

Но монахътъ бѣше сърдцатъ. Той се отправи къмъ нея съ твърди крачки. Ала когато надникна презъ решетестия прозорецъ на подземието, безъ да иска, отскочи назадъ. Отвжтре го погледнаха две блестящи очи, въ които имаше толкова много страдание!

— Господи, Исусе Христе! — промълви монахътъ и се прекръсти.

Тогавата отъ кулата се чу тихъ и трѣпенъ гласъ:

— Не бой се, синко! Не съмъ привидение. Човѣкъ съмъ.

На прозореца се подаде едно изпито, бледо лице на старъ монахъ, съ бѣла разрошена брада и коса, която отколе не бѣше виждала гребенъ.

— Кой си ти, старче? — запита младиятъ монахъ. — Защо си тука? Отшелникъ ли си?

Старецътъ се усмихна тжжно:

— Нима отшелницитѣ живѣятъ въ подземия?! Истинскиятъ отшелникъ бѣга отъ хората, но търси Бога. Търси го при птичкитѣ въ гората, въ шума на поточетата, въ песенъта на вѣтъра, а не въ страшнитѣ подземия на човѣшката злоба и неправда...

Младиятъ монахъ колѣнично предъ прозореца и се заслуша въ думитѣ на стареца. Той продължи:

— Заточеникъ съмъ, сине. Заточеникъ съмъ тука! Затвориха ме по заповѣдъ на грѣцкия патриархъ. Получавамъ само хлѣбъ и вода... Не ми даватъ дори угарки отъ свѣщи, за да чета или да пиша...

— Господи! — съчувствено простана младежътъ. — Какъ се казвашъ, отче мой?

— Неофитъ, архимандритъ Неофитъ. Котелничанинъ съмъ. Ами ти? Разбрахъ те, че си българинъ. Тука не идва нито единъ отъ грѣцкитѣ монаси... Само слугата, който ми носи хлѣбъ. И на него сж забранили да ми приказва...

Младиятъ монахъ поклати глава:

— Богъ ще ги накаже за това имъ злодеяние! Питашъ ме кой съмъ? Азъ съмъ Иларионъ Стояновъ Михайловски отъ Елена. Дето ще рече, съседни сме: като прехвърля Чумерна и ще дойда въ Котелъ.

Старецътъ се оживи:

— Чакай, чакай! Не си ли ти синъ на чорбаджи Стоянъ Михайловски? Цончо ти викаха, като бѣше малъкъ!

— Азъ съмъ, отче!

— Помня те! Какво момчерлаче бѣше... Тогавата азъ бѣхъ изповѣд-